

शस्य fehlerhafte Schreibung für शस्य.

शस्मन् (von शस्) n. *feierlicher Anruf, Lob* RV. 1, 119, 2.

1. शस्य (wie eben) PAT. zu P. 3, 1, 97. Kāc. zu 109. Vop. 16, 19. 1) adj. a) zu recitiren, als Castra zu behandeln AIT. Br. 6, 19. ÇAT. Br. 14, 6, 1, 9, 12. — b) zu rühmen, — loben, — preisen Spr. (II) 2608. 4204. (I) 2881. NALOD. 4, 5. — 2) n. so v. a. शंसन 1) ÇĀṆKH. Br. 26, 8. शस्योपाय Âçv. Çr. 6, 4, 1. 9, 10, 17.

2. शस्य (von 1. शस्) adj. zu schlachten Vop. 26, 12.

3. शस्य schlechte Schreibung für सस्य.

1. शा, शिष्यामि, शिषीहि, शिष्याम्, शाधि; partic. शितः mittheilen, gewähren; beschenken Nir. 5, 23 (ददातिकर्मन्). शिष्यं पृथि प्र यंसि च शिषीहि प्रास्पृदरम् RV. 1, 42, 9. 81, 7. स त्वं नो रायः शिषीहि 3, 16, 3. 1, 122, 3. 3, 24, 5. शिषीहि मा शिष्यां त्वां प्रणामि 10, 42, 3. mit instr. der Sache: अथैस्त्वायतः शिषीहि राये अस्मान् 7, 18, 2. मघां नो अत्र पितरं शिषीताम् bewirthen 10, 12, 4. तं शिषीता सुवृक्तिभिः 8, 40, 10. fg. यदा उ विस्पतिः शितः सुप्रीतो मनुषो विशि bewirthe und wohlbefriedigt 8, 23, 13. Vgl. शिषय.

— अत्र befreien von: अत्र नो वृजिना शिषीहि RV. 10, 103, 8.

— आ Theil nehmen —, genießen lassen; mit loc. der Sache Nir. 5, 23. आ शिषीहि नो वाजे गोमति RV. 8, 21, 8. आ न स्ते शिषीहि विद्युम्-विजम् 7, 16, 6. आ नो जीवान्वरूपं तामु शाधि 2, 28, 9.

— नि 1) vorsetzen, darbringen: पुष्पभ्यं कृष्या निशितान्यासन् RV. 1, 171, 4. यस्ते भद्रादहं निशिष्यन्मन्त्रमतिथिमुदीरित् wer dir Speise bringt, vorsetzt, den lieben Gast einlädt 4, 2, 6. bewirthen: निशिष्याना अतिथि-मस्य योनि 7, 3, 5. डुरेण आ निशितं सोमसुद्धिः 4, 24, 8. — 2) hinlegen, hinwerfen, hinbreiten: दस्मो न सन्निवि शिषाति बर्हिः RV. 7, 18, 11. पुत्र सृक्ष्वा नि शिषा अभि ताम् 6, 18, 13. 7, 19, 8. 104, 1. 10, 28, 6. 48, 4. — Vgl. निशिति, welches demnach bedeutet das Vorsetzen von Speise u. s. w., Bewirthung.

2. शा, शिषाति, शिषीते, शिषीमसि ved.; श्यति Dhātup. 26, 36 (तन्-कर्पो, निशाने). P. 7, 3, 71. Vop. 11, 3. AV. ÇAT. Br. शिनीति und शिनुते (Wurzel शि) Dhātup. 27, 3 (निशाने). अशासीत् und अशात् P. 2, 4, 78. Vop. 8, 57. 11, 3. (सम्) अशीत ved.; partic. शात und शित P. 7, 4, 41. Vop. 26, 120. wetzen, schärfen; med. sich (die Waffen, das Horn u. s. w.) wetzen Nir. 4, 18. वज्रं शिषाति धिषणा RV. 8, 13, 7. शिषीते वज्रं तेजसे न वंसगः 1, 83, 1. 8, 63, 9. वधम् 7, 104, 20. प्रङ्गे 5, 2, 9. 8, 49, 13. 9, 3, 2. शिषीनो वृषभः 69, 3. HARIV. 7426 (शिषाण die ältere Ausg.). शिषीते ध्मातरी य-द्या RV. 5, 9, 5. प्रश्रुम् 10, 33, 9. तमस्ता विद्या शर्वा शिषानः 87, 6. तन्वर्षं शिषानः AV. 13, 2, 33. — partic. 1) शात a) gewetzt, geschärft, scharf AK. 3, 2, 40. TRIK. 3, 3, 188. H. 1484. an. 2, 200 (zu lesen शितशतौ). MED. t. 63. fg. प्रङ्गयोः मूलशातयोः KATHAS. 60, 136. शस्त्र RĀGA-TAR. 3, 407. — b) dünn, schwächlich TRIK. H. an. MED. HALAJ. 4, 32. उद्ग R. GORR. 2, 8, 41. शा-तोदरी RAGH. 10, 70. VARĀH. BRH. S. 58, 50. शातोदरव HARIV. 7890. an den beiden letzten Stellen hat die v. l. शात. — 2) शित a) gewetzt, scharf TRIK. H. 1484. H. an. MED. यच्छिक्तो गर्भस्तिमशनिं पतन्यसि RV. 1, 54, 4. शिला MBH. 3, 1919. 4, 1331. 1334. 1358 (शिलाशिल ed. Calc.). 1814. 6, 1937. R. 3, 8, 7. 68, 44. खड्ग MBH. 3, 1602. 13581. 4, 1065. 5, 7158. 7, 1078 (सित ed. Calc.). R. 2, 35, 3. R. GORR. 2, 18, 12. 3, 30, 17. 69, 17.

MĚGH. 49. RAGH. 6, 42. 9, 12. 12, 48. VARĀH. BRH. S. 50, 25. fg. KATHAS. 48, 35. BHĀG. P. 1, 9, 38. 4, 3, 22. 5, 13, 20 (सेवया शितं zu lesen). 8, 5, 15. — b) dünn, schwächlich TRIK. H. an. MED. शितोदरी HARIV. 1121 nach der Lesart der neueren Ausg., सितो die ältere. — caus. शाययति P. 7, 3, 37. Vop. 18, 6.

— अति etwa die Waffe nach Jmd zucken: यो मर्त्यः शिषीते अत्यक्तु-भिः RV. 1, 36, 16.

— नि wetzen, schärfen: निष्यति प्रङ्गे Nir. 4, 18. शस्त्राणि BHATT. 17, 4. अस्मिं निष्यानः ÇĀṆKH. Çr. 15, 21, 12, wofür oder für शिषानः unrichtig निःशानः AIT. Br. 7, 16. partic. 1) शात gewetzt, geschärft R. 6, 11, 6. ÇIC. 1, 45. BHĀG. P. 1, 17, 28. 3, 19, 14. 7, 15, 45. 10, 36, 19. 35, 24. PĀNĀA. 3, 12, 5. BHATT. 5, 46. — 2) शित a) dass. AK. 3, 2, 40. H. 1484. HALAJ. 2, 319. KĀTHOP. 3, 14. MBH. 3, 2389. 7150. 7155 (सु). 11958. 15681. 15742. 4, 1063. R. 2, 63, 43. 97, 29. R. GORR. 2, 20, 41. Spr. 2929. (II) 3414. BHĀG. P. 5, 9, 17. PĀNĀA. 120, 10. निपाताः शराः ÇĀK. 10. निशिताः शस्त्रपाणयः so v. a. निशितशस्त्र (das nicht in's Versmaass passte) R. 5, 83, 13. ज्ञान so v. a. ज्ञानासि BHĀG. P. 4, 23, 11. 5, 3, 11. प्रकृति निशितेन चेतसा Spr. 3281. — b) scharf d. h. begierig auf: राये RV. 7, 18, 6. — Vgl. निशान.

— सम् 1) wetzen, schärfen; act. RV. 7, 104, 19. 8, 4, 16. स्वर्धितम् 2, 39, 7. 10, 33, 10. TS. 7, 4, 2, 1. ÇAT. Br. 1, 2, 4, 5. 9, 2, 5. med.: आयुधा RV. 9, 90, 1. 10, 84, 1. यत्पर्वते न समशीति (nach SĀJ. von शी) वज्रः als der Donnerkeil gleichsam am Felsen gewetzt wurde 1, 37, 2. — 2) übertr. anfeuern, aufreizen; bereit machen zu: विशं विशं युधये सं शिषाधि RV. 10, 84, 4. 8, 4, 16. अवेसे 1, 102, 10. धियम् 8, 42, 3. 6, 15, 19. das Feuer 10, 87, 24. व्यसि 120, 5. ऋभुराय सं शिषातु सातिम् 1, 411, 5. AV. 3, 19, 2. 5, 5, 14, 9. 7, 16, 1. TS. 2, 1, 11, 2. अग्निम् 5, 9, 4. TBR. 3, 3, 4, 1. ÇAT. Br. 6, 6, 3, 14. इन्द्रमिन्द्रियाय 12, 8, 3, 26. KĀTH. Çr. 22, 6, 12. — partic. संशित (häufig fälschlich शंसित, auch संसित geschrieben) 1) gewetzt, geschärft ÇAT. Br. 1, 2, 4, 7. सु MBH. 8, 4246. scharf, spitz von Reden: वाच् adj. 1, 995. — 2) = सुनिश्चित H. 1491. HALAJ. 2, 247. bereit, gerüstet, fest entschlossen; von Personen P. 7, 4, 41. Vārtt., Schol. AV. 7, 16, 1. 12, 1, 21. MBH. 1, 161. तपसि HARIV. 649 (संस्थित die neuere Ausg.). प्राणसंशितमसि KĀND. Up. 3, 17, 6. संशितात्मन् adj. MBH. 1, 2918. 3546. 13, 1896. R. 3, 77, 11. पञ्चेन्द्रियाणि AV. 19, 9, 5. संशिता रुष्मिना रथः संशिता रुष्मिना कथः । संशिता अयम् bereit gemacht VS. 23, 14. ब्रह्मन्, वीर्यं, बलं, तत्र AV. 3, 19, 1. त्रत mit allem Ernst unternommen, fest beschossen P. 7, 4, 41. Vārtt., Schol. Vop. 26, 121. ऽत्रत adj. so v. a. streng am Gelübde hängend ÇAT. Br. 12, 1, 3, 23. M. 1, 104. BHĀG. 4, 28. MBH. 1, 3. 997. 2895. 5102. 3, 11934. 5, 6013. 7343. 13, 335. 7422. R. 1, 20, 9. 2, 54, 10. 93, 7. R. GORR. 1, 33, 7. 3, 10, 7. 77, 9. 4, 2, 4. 51, 1. Spr. (II) 3631. 4052. तपस् MBH. 13, 6446. — Vgl. अतरित्संशित, अयम्, ऋक्, घोषधि, द्यौ, पृथिवी, ब्रह्म und संशिति.

— विसम् = सम् 2): राष्ट्रम् KĀTH. 37, 12.

3. शा, शायति (पाक्) Dhātup. 22, 21, v. l. für आ (श्री).

शोवत्य (von शवत्) m. N. pr. eines Lehrers Âçv. GAṆH. 4, 8, 26.

शोष्यं und शोषय (von शिषया, also ursprünglich शेष) adj. von der Dalbergia Sisoo (einem grossen und schönen Baume) stammend, daraus gemacht gaṇa पलाशादि zu P. 4, 3, 141. 7, 3, 1. Schol. AV. 6, 129, 1 (in